

Nr 757

Av herr **Ahlmark**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 27,
med förslag till ändringar i regeringsformen, m. m.

(Lika lydande med motion nr 987 i Andra kammaren)

I regeringsformen § 4 står det bl. a. att endast "infödde svenske medborgare" kan bli statsråd. Denna paragraf skall nu enligt proposition nr 27 delvis nyskrivas. Men de bestämmelser, som begränsar möjligheterna att bli statsråd, finns kvar i förslaget i samma formulering som de har i dag.

Jag kan visserligen förstå att man i denna omgång begränsat författningsändringarna till i huvudsak de avsnitt som berör parlamentarism, kammarsystem och valsätt. Det hade dock varit önskvärt att redan nu rensa ut en del andra föråldrade bestämmelser kanske främst i de paragrafer som ändå ska partiellt nyskrivas. Men så har alltså inte skett, och dagens begränsningar i möjligheterna att bli medlem av en svensk regering kommer därför att kvarstå ytterligare några år.

I nästa omgång bör de däremot ändras. Det finns inte i vår tid med alltmer av internationell samverkan och förflyttningar över nationsgränserna skäl att ställa kravet att statsråd måste ha varit svensk medborgare vid födseln. Invandrare och deras barn är i detta avseende diskriminerade även om de senare blivit svenska medborgare. Politiska flyktingar och deras familjer likaså. De kan bli riksdagsmän och uppnå alla andra politiska förtroendeposter i Sverige — men utestängs av grundlagen från varje möjlighet att bli statsråd.

Tanken bakom denna bestämmelse är troligen att man med den skapar en ytterligare garanti för att regeringen inte står i otillbörligt beroende av främmande makt. Den motiveringen tycks mig ohållbar. Våra politikers åsikter och integritet bör rimligen prövas på annat sätt än genom att utestänga personer som vid födseln inte var svenska medborgare. Och quisling-regimers sammansättning i olika länder de senaste decennierna tyder på att medlemmar av sådana regeringar i regel varit infödda medborgare i det land de förrätt. Spärren i RF § 4 verkar därför vara ganska meningslös. Däremot kan skäl anföras för att en person som blir statsråd bör ha varit svensk medborgare under ett visst antal år.

Också fortsättningen av paragrafen förefaller mig diskutabel. "Ej må de, som äro i rätt upp- och nedstigande skyldskap, ej heller syskon eller äkta makar på en gång vara ledamöter av statsrådet." Avsikten är väl

att på detta sätt försvåra nepotism m. m. Men spärrarna mot otillbörligt gynnande av nära släktingar och alltför stort inbördes beroende inom regeringen bör nog inte uttryckas i lagbestämmelser. Den allmänna opinionen och oppositionens kritik är på en punkt av detta slag tillräcklig. Och bestämmelsen kan mycket väl någon gång tänkas förhindra en högst kvalificerad politiker att bli statsråd därför att t. ex. hans/hennes bror eller syster redan tillhör ministären. Jag tror därför att sista stycket i RF § 4 utan nackdel kan slopas.

Under hänvisning till motiveringen ovan yrkar jag,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t om grundlagberedningens fortsatta arbete också fäster uppmärksamheten på önskvärdheten av fortsatt reformering av § 4 i regeringsformen.

Stockholm den 27 februari 1968

Per Ahlmark (fp)

Nr 758

Av herr **Dahlén m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 27, med förslag till ändringar i regeringsformen, m. m.

(Lika lydande med motion nr 989 i Andra kammaren)

Stockholm den 27 februari 1968

Olle Dahlén (fp) *Axel Andersson (fp)* *Ruth Hamrin-Thorell (fp)*

Stig Stefanson (fp) *Per Hilding (fp)*
